

MI KELL A FALUNAK?

Pesti Dániel nagytótfalusi lakos levelet írt, hogy a földművelésügyi minisztérium kocsma bővítését kocsma bővítés címen. Nem ért egyet az intézkedéssel, amelynek alapján a könyvtár és az ifjúság kiszorul a két kis helyiségből, s amely az italmérés érdekeit a község érdekei elé helyezi.

Ezzel nem is lehet egyetérteni.

*

A tanító valamit ír a nagy könyvében, a tűzhelyen fazekak rotyognak, a kisunoka hallgatagon ácsorog az ajtóban. Zsilli Jenő 26 éve él a faluban, volt idő, hogy nyolc osztályt tanított, egyszer helyette-se is volt, tizenhárom éve viszont, hogy a felső tagozat Kisharsányba került, csak az osztatlan négy osztállyal foglalkozik. Iskolavezetői címe mellett a kulturothton igazgató címe is az övé.

— Mit jelent ez a kulturothton?

— Száz férőhelyes nagyterem. Heti két mozi. A télen két ismeretterjesztő előadás is volt. Huszan-huszonöten jöttek el. Volt olyan terv, hogy a kisharsányi csinálunk egy egyfelvonásost, de nemigen érdeklődnek. Egyszer a könyvtárnak volt olvasóterme is, asztalok, miegyéb, de oda se igen jártak.

— A kulturház tehát egyetlen nagytermet jelent?

— Igen, azaz ugyanabban az épületben van a kocsmá, a bolt, a könyvtárszoba, meg a mostani KISZ-helyiség is. A könyvtár azelőtt tejbegyűjtő volt, aztán rendőrpihenő. Később a vb-titkárnak kellett lakásnak, de ő elment, akkor került vissza a két helyiség. A kocsmát bővíteni kell, arra használják fel ezt a két szobát.

— Hová megy a könyvtár?

— Egy kicsi kis helyiség, eléggé sötét...

— És a fiatalok?

— Hacsak a nagyterembe nem... De az nehezen fűthető, és amúgyis kevés a tüzelőnk.

*

A könyvtáros Pesti Dánielné. Vasárnapként van nyitva a könyvtár, az 1965. évi adatok szerint 111 beiratkozott olvasója van. A könyvvállomány 744 kötet, tavaly egész évben 1444 kötetet kölcsönöztek ki. A tavalyi gyarapodás 100 kötet könyv volt.

Hepp János vb-elnök és Szabó Dénes vb-titkár éppen mindketten bent vannak a tanácson. Egyszerű kis szoba, szemben a két íróasztal.

— Az ivó és a bolt nem megfelelő, ez nem vitás. Kisebbségi kocsmá, mint ez a szoba itt. Nem lehet leülni. Az üzlet a helyszűke miatt is megy olyan rosszul.

— Kié az épület?

— A tanácsé. De még az év elején megállapodtunk a földművelésügyi minisztériummal. Ingyen megcsinálják az átépítést, az alkalmat meg kell ragadni.

— Mi lesz a könyvtárral és a KISZ-szobával?

— Hát igen, a könyvtárt jelenleg sújtja... De az épület másik oldalán levő raktárhelyiséget átadják, abban lesz hely... Ebben az évben ugyan nem lesz pénzünk, de megoldjuk majd...

— És a KISZ?

— Most szombaton volt valami alakulógyűlésük.

— Nincsenek ám sokan — tájékoztatnak —, néhány Siklóásra járó gimnazista meg nyolcadikos, meg pár dolgozó fiatal, azok is többnyire eljárnak másfelé dolgozni.

— Szóval nem lesz pénz könyvtárra?

— Huszonnyolcezer az évi KÖFA.

— A tsz (három éve egyesült a kisharsányival) nem ad?

— Á... — legyintenek.

*

Nagytótfalunak valamikor az 1800-as években hatszázon felül volt a lélekszáma, 1950-ben 540, 1960-ban 455. Már van üres ház is a faluban. A vb-elnök meg a titkár azt mondták, számításuk szerint 2000 körül kihal a falu. A fiatalok túlnyomó többsége a siklósi állami gazdaságba, Siklóásra, sőt Pécsre jár be dolgozni, ha még nem költözött oda. Lakik viszont a faluban néhány bejáró gimnazista, elég sok a televíziós készülék, s a könyvtár adatai szerint kb. minden negyedik ember olvasgat.

Mi kell a falunak e pillanatban, mennyire kell a tágasabb itálbolt — nem tudom.

Elvileg — bármilyenek a körülmények — visszafelé lépkedni nem volna szabad.

Hallama Erzsébet
(Dunántúli Napló)